

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY

VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠTNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena : Na celý rok — — 4 koruny — hal. Na pol roka — — 2 „ — „ Na štvrt roka — — 1 „ — „ <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i>	Zodpovedný redaktor : Dr. ALEXANDER ERNSZT, púp. komorník. Majiteľ a vydavateľ : JÁN MOLNÁR.	Redakcia a vydavateľstvo : Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. <i>sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</i>

Kresťanská ľudová strana vo válečnej snemovni.

Kresťanská ľudová strana vždy úprimne cíti s ľudom, neohrozene bráni záujmy i najnižších tried krajinského obyvateľstva. O tomto nepodvratne svedčí jej účinkovanie v celom obore spoločenského života, zvlášte na poli krajinského zákonodarstva. Kedykoľvek krajinské zákonodarstvo vynášalo zákony na úkor pospolitého ľudu, kresťanská ľudová strana za každej príležitosti rozhodne postavila sa proti tomu. Krivda, aká stala sa ľudu s uvedením do života nového volebného zákona, v rýchlosti nedá sa ani opísať. Túto veľkú krivdu ulaviť a na ľudu zpáchanú chybu napraviť chcela kresťanská ľudová strana, keď zasadnutiu válečnej snemovne predostrela dala návrh, aby ohľadom na obrovské hrdinstvo našich bojovníkov za kráľa vlasť, aktívne volebné právo pri všetkých krajinských a právomocenských voľbách, bez rozdielu majetnosti a národnosti, počnúc od 20. roku života na celý život dostali všetci mužskí, čo v terajšom boji národa o život a smrť na bojišti plnia vojenskú službu a s touto hrdinskou obetou krve svedectvo vydali o občianskych ich cnostiach a vlasteneckej vernosti a tým zadovažili si neodškriepiteľné zásluhy, aby účastníkmi stali sa prastarých ústavných práv Uhorska. Návrh kresťanskej ľudovej strany je v každom ohľade spravodlivý. Tí, čo na bojišti vylievajú krv za kráľa a vlasť, v úplnej miere zaslúžia odmenu.

Válečnej snemovni predostrený návrh na-

sledovne odôvodnil skutočný vnútorný tajný radca, aktívny dôstojník spoločnej armády

Štefan Rakovszky:

Podanie tohoto návrhu neznamenať tolko že pozdejšie, za iných pokojných a riadnych okolností, zriekame sa revízie nového volebného zákona. Prevedenie tohoto úmyslu i naďalej si podržujeme. Terajším návrhom ctenej snemovni príležitosť sme chceli zavdať ku tomu, aby jednoglasne označila svoje stanovisko, *poťazne doteraz bezpríkladnej vytrvalosti, hrdinskosti a sebaobetivosti, akými naši bojovníci vynikajú nad všetkými inými.* (Všeobecné schvaľovanie a éljen.)

Ctená snemovňa! Návrh môj predostrel som už i z tej príčiny, bo ma k tomu povzbudily aj slová pána ministerpredsedu a pána ministra honvédstva, ktorí s výrazmi uznania spomenuli pred nami hrdinstvo a zmužilosť našich bojovníkov. V tom totiž, že naši hrdinskí vojaci zaslúžia vavríny uznania, všetci sme sjednotení. (Pravda! Tak je! Všestranné schvaľovanie.)

Ctená snemovňa! Prijatie môjho návrhu veľký mravný vplyv malo by v prvom rade na tých, na ktorých myslím, na vojakov, ktorí v treskúcej zime, v sňahových fujaviciach, v dáždi guľiek, granátov a šrapnellov, v nevyslovných únavách neohrozene hľadajú smrti do očí. (Tak je! z ľavej) Dobro by im padlo a bolo by to spolu aj bez párn uznania, keby medzi všetkými ako najprvšie, uhorské zákonodarstvo, ešte po čas krutej vojny, pospiechalo vysloviť im svoje znanie a vdahy. (Hlučné schvaľovanie z ľavej.) Prijatie tohoto návrhu veľký morálny vplyv malo by aj na zahraničie.

Neslobodno sa obávať, že prijatím tohoto návrhu, snáď nespoľahlivé živly prišli by ku volebnému právu, bo páni moji, kto v najväčšom nebezpečenstve dôkladne vyplní svoju povinnosť, kto za krajinu, za vlasť, za ľud, za svoj národ, bez slova znáša boľasti, kto nie jedenkrát, lež tisíckrát hľadá smrti v oči (Tak je! hlučný súhlas z ľavej.), ten o sebe vydáva také svedectvo a dôkazy spoľahlivosti, že o nich nikto ani len pochybovať nesmie. (Hlučné schvaľovanie a potlesk z ľavej.)

Ctená s nemovňa! Trpkó dotkly sa nás tie slová, ktorými na vedomie bolo nám dané, že hrdinstvo našich vojakov všade nebýva účastné toho uznania, aké si zaslужujú. (Tak je! z ľavej.) Ctený pán minister honvédstva s pochvaly hodnou otvorenosťou sám uznal, že v tomto ohľade zaiste staly sa chyby a že on v obore svojho účinkovania snaží sa bude tie chyby napraviť. Ja z mojej stránky presvedčený som o tom, že zmužilý vojak najväčšie uznanie, najväčšiu odplatu nachádza v povedomí svedomitého plnenia svojich povinností. (Tak je! z ľavej.) Keď už ale raz staly sa chyby, ktoré ja dnes neidem bližšie označovať, to je o jednu príčinu viacej, aby sme my, ako zákonodarcí, usilovali sa tieto chyby napraviť, keď našim hrdinským vojakom udelíme také uznanie a vyznačenie, aké s mojím vedomím poslal ešte žiadon národ sveta nemá zaznačené v svojom zákonníku. (Hlučné schvaľovanie z ľavej.)

Tu, ctená snemovňa! jedná sa nie o zákon z dnes na zajtra vynesný, *bo to má byť do nekonečnosti časov trvajúce zvečnenie hrdinstva a zmužilosti našich vojakov.* (Hlučný súhlas a potlesk z ľavej.) Bude to zvečnením toho, že *v tých obrovských bojoch, ktoré, čo svet svetom stojí, nemajú páru, rozhodné víťazstvo dosiahly, vytrvalosť, sebaobetavosť a hrdinstvo vojakov Uhorska.* (Hlučný potlesk a schvaľovanie z ľavej.)

Proti návrhu kresťanskej ľudovej strany, rozhodne vyslovil sa ministerpredseda gróf Štefan Tisza. Väčšina následkom toho neprijala Rakovszkeho návrh. Je to veľmi smutná vec, že kobo krv dobrá je k obrane vlasti, toho votum nehodí sa na volbište! Pre krajinu by to dobre bolo, heby každý hrdina dostal hlasovacie právo, nie ale pre väčšinu terajšej snemovne. Hrdina, čo tisíckrát smrti hľadel voči,

nedá sa podplácať a napájať, toto veľmi dobre vedia vyslanci väčšiny, preto našim hrdinom nechceli dať hlasovacie právo. *Toto nech si dobre zapamätajú naši hrdinovia a jako im hlasovacieho práva nechceli dať mungovci, tak nech aj oni pri volbách nikdy nehlasujú na mungov.*

Radostný výraz krajinského snemu

z príležitosti nášeho skvelého víťazstva nad Rusmi.

Veľavýznamné veci udávajú sa na bojištiach proti Rusom. Akcia, ktorú spojené vojská 2. mája započaly a v ktorej úspešne pokračujú, hneď z počiatkom priniesla veľký zdar. Nielen že porazily nepriateľa, lež ruský front aj prerazily na viacerých miestach. Počet zajatých Rusov je už doteraz veľký a vzrastá s každým dňom. Aj korisť je natoľko obrovská, že ju nachytró ani nemožno ustáliť. Spojenci ustavične ďalej prenasledujú nepriateľa a ohrožujú jeho južné opevnené posície. Z tohoto vysvitá, že toto víťazstvo vo veľkej miere vplývať bude na ďalšie vedenie vojny.

Slávnostná nálada, jakej krajinský snem dal výrazu pri oznámení radostných chýrov o víťazstve, žavládne po celej krajine a posilní vieru v konečné víťazstvo našich zbraní. A ešte viac vzrastie dôvera a úcta, ktorú cítime voči chrabrým bojovníkom. Tie pozdravy, ktoré z príležitosti skvelého víťazstva snem poslal jeho veličenstvu kráľovi a hlavnému vodcovi armády arcikniežatu Fridrichovi, vzbudia živú ozvenu vo všetkých kruhoch krajinského obyvateľstva.

V snemovom zasadnutí 3. mája ministerpredseda krajinských vyslancov prekvapil tým oznámením, že *o udalostach na bojišti chce podať zprávu snemu.* Na tieto slová ministerpredsedu v celom sneme na okamih nastala hrobová tichosť. Za všestrannej napnutej pozornosti nasledovnú reč povedal:

Ministerpredseda gróf Štefan Tisza: Ctený snem! Prehovorím výlučne tým cieľom, aby som ct. snemu na vedomie dal z hlavného válečného stánu prišlé posledné chýry. (Výkriky na všetkých stranách: Čujme! Čujme!)

Ctený snem! Predvčerajší útok našich čiat, totižto útok spojeneckých armád, veď v tomto útoku pri našej

armáde zúčastnili sa aj nasi nemeckí spojenci — teda predvčerajší útok spojeneckých armád, ktorý opevnené posície v západnej Haliči na viac miestach prelomil (Všeobecné éljenovanie.), mal ten výsledok, že tieto posície v celej ich šírke, teda od Karpátov po Vislu, sme zaujali. (Dlhotrvanlivé, všeobecné éljenovanie a potlesk.)

V tomto víťazstve sme včera úspešne ďalej pokročili. (Čujme! Čujme!) Naša armáda vo východnom smere víťazne postúpila napred a voči nej stojacu silnú ruskú armádu prinútila rýchle cúvnuť. (Všeobecné éljenovanie a potlesk.)

Dnes ešte ani len približne nemôžeme posúdiť význam tohto víťazstva. To isté stojí aj ohľadom punktovných dát obrovskej koriste, ktorá zostala v ruských posiciach. Predbežne načítali sme 64 strojových pušiek a 24 kanónov (Všeobecné éljenovanie.) a počet zajatcov dosiaľ prevyšuje 30.000 hláv. Tento počet s hodiny na hodinu vzrastá. (Členovia snemu na tieto slová vstali a za minúty éljenovali armáde.)

Ctený snem! Ku tomuto krátkemu uvedeniu faktov nemáme pridať ani jedného slova.

Štefan Rakovszky: Tak je!

Ministerský predseda gróf *Štefan Tisza*: Požehnanie dobrotivého Boha nech je so spojenými mocnosťami (Všeobecné éljenovanie.) a s hrdinkosťou uhorského národa, ktorý v tomto boji o život a smrť bojuje z nadľudskou silou. (Dlhotrvanlivé všeobecné hlučné éljenovanie a potlesk.)

Ministerpredseda bol hlboko dojatý a v jeho očiach ligotaly sa slzy. Ale vtedy už aj mnohí z vyslancov utierali si slzy radosti.

Gróf Albert Apponyi: Ct. snem! (Čujme! Čujme!) Myslím, že v tomto slávnostnom okamihu ani jeden jediný člen ct. snemu nepozastaví sa nad tým, keď sa od riadnych formalít natoľko odchyľim, že sa hlásim ku slovu po radostnom oznámení pána ministerpredsedu, ktoré teraz odznelo. (Čujme! Čujme!) Čo povedať chcem, pozostáva len z toho, aby sme hlboko cítenú radosť, vďaka a obdiv nas všetkých, vyslovili tým hrdinom, ktorí tento, už nastúpiť radostný obrat vojny vyvolali (Všeobecné éljenovanie.) a vyrieknime jednodhlasne, že vďaka, uznanie a najvrelšie blahoželania snemovne spre-vádzajú spojenecké voje v ich ďalších slávnych bojoch a aby sme pod dojmom tohto, teraz v známosť vzatého chýru, zasadnutie predbežne vyzdvihli. (Všeobecný živý súhlas, éljenovanie a potlesk.)

Predseda snemu Pavel Beöthy: Myslím, aj nálada snemu ukazuje, že nemôže byť Uhra, ktorého srdeom by radostne nepohnul ten chýr, ktorý pán ministerpredseda pred chvíľou oznámil. Myslím, že voči tomuto chýru aj povinnosťou snemu je prejavíť svoje city. (Živý súhlas a éljenovanie.) Navrhujem teda, aby snem svojej nekonečnej radosti a neohraničenému oduševneniu dal výrazu nad významným úspechom našej armády a s ňou spojenej armády nemeckej, zároveň aby prejavil svoje blahoželania jeho veličenstvu, naj-

vyššiemu pánovi zbranej moci (Dlhotrvanlivé hlučné éljenovanie.) a aby opätovne pozdravil, ale zároveň aj o svojej vďake a o uprimnom uznaní ubezpečil našu víťaznú armádu a hlavného veliteľa armády. (Všeobecný živý súhlas, éljenovanie a potlesk.) Toto teda vyriekam čo uzavretie snemu a zasadnutie na jednu kodinu vyzdvihujem.

V smysle vyneseneho uzavretia snemovne vyslancov predseda snemovne ministerpredsedovi poslal nasledovný telegramm:

Jeho excellencii pánu grófovi Štefanovi Tiszovi, uh. kráľ. ministerpredsedovi v Budapešti. Zo zprávy, ktorú vaša excellencia podal behom dnešného zasadnutia snemovne vyslancov, s nekonečnou oduševnenosťou, dozvedeli sa členovia snemu o tom slávnom a významuplnom víťazstve, ktoré naša armáda spoločnou silou s čatami spojeneckej nemeckej ríše v západnej Haliči vydobila na obranu trónu a vlasti. Sodpovedne naskutku vyneseneho uzavretia snemovne vyslancov, prosím vašu excellenciu, ráčte pred jeho cisárskym a apoštolským kráľovským veličenstvom tlumočiť, že v historickom okamžení tohoto radostného, v svojom účinku predbežne ešte sotva uvažovať sa dajúceho víťazstva, snemovňa vyslancov uhorského krajinského snemu, s výrazom svojich blbokých duševných citov, s holdom stojí pred trónom najvyššieho Pána zbranej moci a spolu cíti s jeho Veličenstvom v hrdosti a vďake, vyvierajúcej zo slávnych zbranných skutkov armády. *Pavel Beöthy*, predseda snemovne vyslancov.

Arcikniežatu *Fridrichovi*, maršallovi, hlavnému veliteľovi armády, predseda snemovne vyslancov poslal nasledovný telegramm:

Jeho cisárскеj a kráľovskej vysosti, pánu arcikniežatu *Fridrichovi*, cis. a kráľ. maršallovi, hlavnému veliteľovi armády. Hlavné veliteľstvo armády. Snemovňa vyslancov uhorského krajinského snemu behom dnešného svojho zasadnutia zo zprávy vlády s nekonečnou oduševnenosťou dozvedela sa o tom slávnom víťazstve, ktoré armáda monarchie v smelom, s vojami spojeneckej nemeckej ríše spolu prevedenom napredovaní nad číselne tak mohutným nepriateľom vydobila. City hrdosti a vďaky uchvacujú v tomto historickom okamžení srdcia členov snemovne vyslancov a s úprimnou dojatosťou vrelého uznania vyslovujú svoj pozdrav pred našou armádou, ktorej hrdinkosť nemá páru. Sodpovedne naskutku vyneseneho uzavretia snemovne vyslancov, nech mi je dovolené o to prosíť vašu cisársku a kráľovskú Výsosť, aby ste toto prejavenie hlbokých citov snemovne vyslancov, bojujúcim čatám zodpovedným spôsobom ráčili sdeliť. *Pavel Beöthy*, predseda snemovne vyslancov.

Na pozdravenie snemone krajinských vyslancov jeho veličenstvo kráľ odpovedal nasledujúcim telegrammom:

Môjmu uhorskému ministerpredsedovi grófovi Štefanovi Tiszovi, Budapešť. — Wien, Burg, 5. mája 1915.

Z príležitosti nášho víťazného napredovania v Haliči prejavenej verné city snemovne vyslancov uhorského krajinského snemu, prijal som so živým uspokojením. Zvláštnou radosťou ma naplňuje, že snemovňa vyslancov so mnou spolu cíti vo vďake a hrdosti nad zbrannými skutkami mojej, s neprevyšiteľnou hrdinskosťou bojujúcej armády. *Franz Jozef.*

Jeho cis. a kráľ. výsosť, arciknieža Fridrich, maršall, hlavný veliteľ armády, na pozdravenie snemovne vyslancov, predsedovi snemovne poslal telegramm nasledujúcej osnovy:

V mene našich v boji stojacich čiat prosím vašu excellenciu, ráčte snemovni vyslancov uhorského krajinského snemu za to jej spontánne a z vrelej lásky ku vlasti vyvierajúce prejavenie radosti a uznania, ktorým z príležitosti nášho, spolu s nemeckými spojeneckými čatami nad našim nepriateľom vydobíť toho novšieho víťazstva, našim hrdinským čatám holdovala, tlumočiť moju najúprimnejšiu a najvrednejšiu vďaku. Spojenecké čaty s páru nemajúcou oduševnenosťou a s najväčšou hrdinskosťou bojujú ďalej a s Božou pomocou svoju víťaznú cestu budú korunovať s úplným premožením nepriateľa. Arciknieža *Fridrich*, maršall, hlavný veliteľ armády.

Udalosti svetovej vojny.

Vojna proti Rusom.

Významné udalosti na celom haličskom fronte.

Z novinárskeho válečného stánu 3. mája oznámili: V západnej Haliči stojíme pred veľavýznamnými, rozhodujúcimi udalosťami. Po kanónovej palbe, ktorá dobre pripravila útok a ktorej účinok bol skvelý, spojenecké rakúsko-uhorské a nemecké čaty v nedeľu, 2. mája, proti obom krídlam nepriateľa začali všeobecný útok proti silne vybudovaným posiciam Rusov pozdĺž riek Dunajca a Bialy. Na južnom krídle našim a nemeckým čatám podarilo sa 2. mája na okolí Gorlice Rusov na celom fronte odraziť a ich prvú hlavnú ochrannú čiaru útokom zaujať. Na severnom krídle, kde Dunajec vteká do Visly, podarilo sa docieľiť veľký a významný úspech. Naším čatám za podpory delostrelectva podarilo sa prejsť cez rieku, a tam útokom vyhnáť Rusov z ich posicí a zaujať posíciu na druhom brehu.

V Karpátoch je vôbec ticho. Pozoruhodné boje vyvinuly sa od Koziovy na východ, kde Rusi často prešli do protiútok. Bitka pre nás aj tu dobre stojí. Na najkrajnejšom pravom krídle karpátskeho frontu, od Osmolody na sever, naše čaty začaly útočiť a zaujaly na sever ležiace vrchy.

V Ruskom Poľsku okolo posledne zaujatých posicí boli boje miestneho významu.

Účinok víťazstva vo Viedni a v Berlíne.

Viedeň, 3. mája. Chýry o veľkom úspechu, ktoré spojenecké rakúsko-uhorské a nemecké čaty v Haliči docielily, rozniesly sa tu v pondelok v poludňajších hodinách. Na uliciach shrkly sa veľké zástupy ľudu, ktoré sa s veľkou radosťou rozprávaly o víťazstve, ktoré onedlho aj úradne potvrdili. Mimoriadne vydanie časopisov rozchváľali. Mesto je ozdobené zástavami.

Berlín, 4. mája. Chýry o veľkom na východnom bojišti vydobitom víťazstve nad Rusmi tu sa rozniesly už vo včasných predpoludňajších hodinách. Na všetky verejné budovy a na početné súkromné domy vytýčili zástavy, medzi ktorými bolo veľmi mnoho rakúskych a uhorských zástav, Na vežiach kostolov zahučaly zvony. Školy zavreli, ulice byly plné hustými zástupami ľudu, ktoré čakaly novšie chýry. Keď skoro popoludní došla úradná zpráva, radosť a oduševnenie v meste bolo ohromné.

Naše veľké víťazstvo v Haliči.

Úradná zpráva, vydaná 4. mája.

Spojenecké čaty Nemecka a Rakúsko-Uhorska vo vernom zbrannom priateľstve *vydobyli nové víťazstvo*. Ten veľmi opevnený nepriateľský front, ktorý Rusi od svojho utiahnutia sa po našej víťaznej bitke pri Limanove držali v západnej Haliči medzi Vislou a hlavným sedlom Karpátov, *v celých jeho dĺžkach sme zaujali*.

Pokračujúc v útočení rakúsko-uhorské a nemecké válečné sily aj včera navidomoči arcikniežata Fridricha, maršalla, hlavného veliteľa armády, *na celom fronte vydobyli novšie zdary, nezadržateľne ďalej postupily na východ a veľké ruské sily znova prinútily ku súrnemu reterirovaniu*.

Význam celého výsledku ešte ani len približne nemôžno prehliadnúť. *Počet válečných zajatcov vzrástol na vyše 30.000 hláv a z hodiny na hodinu ďalej vzrástá*. V zaujatých početných ruských posiciach ukoristili sme *nesmierne množstvo válečného materiálu; 22 kanónov a 64 strojových pušiek* je medzi dosavádnou korisťou.

Na všetkých ostatných frontoch polozenie je zväčša nezmenené.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Haličský front Rusov odtrhli sme od ich karpátskeho frontu.

Z novinárskeho válečného stánu oznamujú: Význam skvelého víťazstva, ktoré spojenecké rakúsko-uhorské a nemecké čaty v nedeľu (2.) a v pondelok (3. mája) vydobyli, stáva sa vždy väčším. Na vyše 70 kilometrov dlhom fronte, medzi Dunajcom a Bialou podarilo sa obkolesiť južné krídlo Rusov, čo umožnilo využitie úspechu vo veľkých rozmeroch. Zajatcov a korisť ešte sčítujú. Do 4. mája 30.000 Rusov doviedli za front a ešte vždy dovážajú novších zajatcov. Nasledky skvelého víťazstva na celý front a na karpátsky

ront Rusov predbežne nemožno ešte predvídať. Gorlice sú už ďaleko za našim frontom. Haličský front Rusov podarilo sa *odtrhnúť od ich karpátskeho frontu*.

Nemecká úradná zpráva o víťazstve v západnej Haliči.

Hlavný válečný stán nemecký o víťazstve v západnej Haliči vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Medzi Lesnatými Karpátmi a hornou Vislou *offensíva dobre pokročila. Korist prvého dňa činí 21.500 zajatcov, 16 kanónov, 47 strojových pušiek a všelijaký válečný materiál, ktorý nateraz nemožno ešte prehliadnuť.*

Prenasledovanie porazených Rusov.

Úradná zpráva vydaná 5. mája.

Následok víťazstva sa už ukazuje. Front Rusov v Beskydoch, ktorý tiahne od Zborova cez Stropkov po Lupkov *stal sa neudržateľným.*

Poneváž víťazné spojené sily válečné, stále za zďarného boja, od západu napredujú smerom ku Jaslovu a Zanigredu, *nepriateľ na západnom odseku karpátskeho frontu od dnes rána z Uhorska sa celkom utahuje.* Naše a nemecké čaty prenasledujú nepriateľa.

Rusov teda na fronte asi 150 kilometrov dlhom *sme porazili a za ich veľmi ťažkých ztrát prinútili sme cúvnuť.*

Ináče položenie vo všeobecnosti je nezmenené.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Prelomili sme tretiu linaj Rusov.

Hlavný válečný stán nemecký o juhovýchodnom bojišti 5. mája vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Útok, ktorý spojenecké čaty od Lesných Karpátov na sever urobili proti Rusom, *včera prelomil už tretiu opevnenú čiaru nepriateľa.* Rusi, ktorých sme tam na celom fronte porazili, *cúvajú ku Visloku.*

Veľkosť víťazstva ukazuje, že následkom pretatia spojeneckých čiat, *Rusi svoje od severnej strany ohrožované posície v Lesnatých Karpátoch od Dukly na juhozápad začínajú opúšťať.*

Rýchlosť, ktorou sme naše zdary docielili, *znemožňuje označenie válečnej koristi v čísliciach.* Dľa dosavadných zpráv počet válečných zajatcov dosiaľ, tak sa *zdá, prevyšuje 30.000 hláv.*

Počet ruských zajatcov.

Z hlavného válečného stánu 5. mája na poludnie oznámili:

Výsledok víťazstva v západnej Haliči je o veľa väčší, než nakoľko ho v prvom okamihu bolo možno znať, *poneváž aj jedna veľká časť karpátskeho frontu bola vohnatá do cúvania nepriateľa.* Trofey víťazstva pre veľkosť územia, ktoré treba do ohľadu brať, *ešte za viac dní nebude možno prehliadnuť.* Tak v západnej Haliči, jak v Beskydoch *ustavične dovážajú zajatcov,*

ale týchto počet spoľahlive ustáľiť z porozumiteľných príčin je úplne nemožné. Čo teda v tomto ohľade zo súkromnej strany rozširujú pred verejnosťou, je výsledkom samovoľného šacovania, ktoré nemá reálneho základu. V úradných zpráвах časom uverejníme počet válečných zajatcov, ktorých vskutku dovezú na shromažďovacie miesta za našim frontom a stravovanie ktorých my prevezmeme. Definitívny počet bude na každý pád veľmi značný.

Karpátska armáda Rusov v kritickom položení.

Z novinárskeho tlačového stánu oznamujú: V západnej Haliči *offensíva spojencov napriek húževnatému odporu Rusov mocne pokročila.* Naše južné krídlo *nezadržateľným postupom predralo sa napred až po horný tok Visloky.* Radko Dimitriev, veliteľ gorlickej ruskej armády, ktorý viedol prvé dobíjanie Przemyslu a ktorého pri Limanove naše čaty už raz porazily, pri Gorliciach utrpel novšiu osudnú porážku. Z ohrožovaného Jasla svoj stán už preložil ďalej na východ. Víťazstvo našich čiat pri Gorliciach *otriaslo karpátsky front Rusov.* Počnúc od sedla Koniečna cez Duklanský priesmyk, cez Zborov, Stropkov a Viravu až po Lupkovský priesmyk, *celá ruská armáda náhle cúva, aby — keď možno — vyhla obkoleseniu skrze našu armádu, ktorá sa jej dostáva za chrbát.* Od 5. mája rána karpátska ruská armáda je v kritickom položení. Naše delostrelectvo *dážďom šrapnelov a granátov zaplavuje Rusov, ktorí divoko utekajú zo svojich zákop a zapríčiňuje im ťažké ztráty.* Naša pechota *energične prenasleduje reterirujúcich Rusov.* V západnej Haliči *vždy mocnejšie postupujeme ku Krosnu a Jaslovu.*

Tretia ruská armáda zničená. — 50.000 zajatcov.

Úradná zpráva vydaná 6. mája.

Na celom frote v západnej Haliči *spojenecké čaty zdarne napredujú.* Ešte nedotknuté čaty nepriateľa v prajných ochranných posíciach robia pokus o krytie náhleho cúvnutia. *Bočné útoky našej víťaznej armády ťažko ohrožujú v Beskydoch nachodiaci sa veľké ruské válečné sily.* Okolie Jasla a Dukly *sme už zaujali.* Veľké boje, ktoré sú v prúde, *zničenie tretej ruskej armády urobia úplným.* *Počet zajatcov prevyšuje už 50.000 hláv.*

Ináče položenie je nezmenené. — V údolí Oravy *prudký útok Rusov, urobený proti vrchu Ostry, sme odrazili a zajali 700 Rusov.*

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Tarnov v našich rukách.

Úradná zpráva vydaná 6. mája.

Naše čaty *zaujaly aj posledné ruské posície, nachodiaci sa na výšinách od Dunajca a Bialy na východ.* Dnes predpoludním od 10. hodiny **Tarnov je znovu v našich rukách.**

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Sväté primanie v tábore.

Úspešné prenasledovanie Rusov.

Dla úradnej zprávy vydanej 9. mája, územie Uhorska celkom očistené je o dRusov. Počet ruských zajatcov dosiahol už 100.000.

Nemecko-ruská vojna.

Nemci pri Savle porazili Rusov.

Hlavný válečný stán nemecký 1. mája vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Bitka pri Savle skončila sa pre nás prajne. Rusi po veľkých ztratách, na všetkých štyroch rohoch mesto podpáliac, utkali ďalej ku Mittau. V prenasledovaní nepriateľa pokračujeme. Dosiaľ máme asi 1000 zajatcov. Krem toho dostalo sa nám do rúk 10 strojových pušiek, veľké množstvo batožiny, vozov na strelivo a válečného materiálu.

Pri Kalvarje a od tejto na severozápad útoky nepriateľa s jeho ťažkými ztratami sme odrazili a medzitým zajali sme zase 350 Rusov. Oproti tomu Rusom od Augustova na juhozápad podarilo sa v noci prepadnúť jednu nemeckú stotinu, ktorá bola na prednej strážii a zapríčiniť stotine ťažké ztraty.

Od Plocku na východ a na južnom brehu Pilice slabé ruské napredovania sme odrazili.

Novšie napredovanie Nemcov.

Hlavný válečný stán nemecký 2. mája vydal nasledovnú úradnú zprávu:

V severozápadnej časti Ruska naše válečné operácie dobre pokročily. Pri Savle zajali sme ďalších 400 Rusov. Počas prenasledovania utekajúcich Rusov nemecké predné voje prišli na okolie od Mittau na juhozápad.

Na okolí Kalvarje útoky Rusov za veľkých ztrát nepriateľa sme odrazili. 300 válečných zajatcov nám zostalo v rukách.

Starajte sa o chudobné rodiny bojujúcich!

Tažké ztraty Rusov.

Hlavný válečný stán nemeckej armády 3. mája vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Počas ďalšieho prenasledovania ku Ríge utekajúcich Rusov včera ukoristili sme 4 kanóny, 4 strojové pušky a od Mittau na juh zase sme zajali 1700 Rusov, tak že *sáhrnný počet zajatcov vzrástol na 3200 hláv.*

Od Kalvarje na juhovýchod ruské útoky za silných ztrát nepriateľa sa zmazali. Rusov zahnali sme na druhý breh Sasury, medzi čím nechali nám v rukách 330 zajatcov.

Aj od Škiernievic na severovýchod Rusi utrpeli ťažkú ztratu. Tu krem početných mŕtvých, utratili at sto zajatcov.

V prítomnosti hlavného vodcu arcikniežata Fridricha, mašalla, spojenecké čaty pod vedením generál-obersta Mackensena včera po rozhorčených bojoch celý front v západnej Haliči, ktorý sa začal blízko uhorskej hranice a siaha po vtok Dunajca do Visly, *na početných miestach prelomily a všade vtlačily.* Tá časť nepriateľa, ktorá mohla ujsť, tvrdo prenasledovaná spojeneckými čatami, *čo najsúrnejšie reteriruje na východ.* Válečnú korisť ani len približne nemožno ešte ustáliť.

Útočenie Nemcov v severozápadnom Rusku.

Kopenhága, 4. mája. Vojenský zpravodajca časopisu «Daily Mail» napísal úvodný článok o útoku Nemcov proti čiare Libau—Riga. Článok toto vystúpenie Nemcov vyhlasuje za udalosť najväčšieho významu, ktorá hádam bude mať nepredvídané následky. Tento útok vážne bude ohrožovať dve najvýznamnejšie železničné čiaru Ruska: čiaru Riga—Dünaburg—Vilna a čiaru Petrohrad—Varšava.

Úspechy Nemcov na severe.

Hlavný válečný stán nemecký dňa 4. mája vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Počet zajatých Rusov, ktorých prenasledujeme ku Mittau, *vzrástol na vyše 4000 hláv.*

Od Kalvarje na juhozápad obnovené ruské útoky sme odrazili. Zajali sme 170 Rusov.

Taktiež sa zmazali od Augustova na juhovýchod proti nám urobené útoky Rusov, medzi čím nepriateľ *utrpel veľkú ztratu* a krem toho vo válečných zajatoch utratil 4 dôstojníkov a 420 chlapov, taktiež utratil dve strojové pušky.

Aj pri Jadvabne od Lomže na severovýchod odrazili sme jeden nočný útok Rusov.

Úspechy Nemcov na severnom bojišti.

Hlavný válečný stán nemecký 5. mája o severnom bojišti vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Útoky Rusov, ktoré od juhovýchodu urobili na obec Rossienie, sme odbili. Nepriateľa prenasledujeme.

Pri Kalvarji, ako aj od Šuvalkov na severovýchod početné ruské napredovania sa zmazali.

Na ostatných častach frontu na jednotlivých miestach bol bodákový boj, ktorý všade bol rozhodnutý v náš prospech.

Význam napredovania Nemcov.

Rotterdam, 6. mája. «Nieuwe Rotterdamsche Courant» oznamuje, že napredovanie Nemcov nad Kovnom Rusov stihlo neočakávane. Nemci už držia v rukách jednotlivé časte tej železničnej čiary, ktorá pevnosť Libavu spája s Dünaburgom a s vnútrom krajiny, tak že Libava je odtatá od krajiny. Časopis napredovaniu Nemcov pripisuje *veľký vojenský význam*.

Nebezpečie Rusov na severe.

Nemeckého hlavného stánu úradná zpráva, vydaná 6. mája oznamuje:

Od Mitau na juhozápad, od Sadova na juh a od Rossienie na východ boj ešte trvá. Od Kalvarje na juhovýchod a na juhozápad väčšie ruské sily behom večerajšieho dňa viackrát napadly naše posície. Všetky útoky nepriateľa za veľmi veľkých jeho ztrát sa zmazali.

Práve s tak málo zdarom skončili sa napredovania nepriateľa proti našim posiciam pozdĺž Pilice.

Pevnosť Grodno sme dnes v noci hombardovali.

Napredovanie Nemcov.

Londýnsky «Daily Telegraph» oznamuje z Petrohradu, že prvé nemecké jazdecké patroly sa už zjavily na okolí Libavy. Nemecké predné voje maširujú ku Libave.

«Nieuwe Rotterdamsche Courant» dozvedá sa, že pevnosť Libava viac už nemá spojenia s Rigou. Libava je odtatá od každého železničného spojenia. Rusi zdajú sa už utekať z Rigy. Rusi sú vystavení vážnemu nebezpečeniu a veľmi je otázné, či je terajší okamih súci ku tomu, aby Rusi pomýšľali na vysadnutie na breh v európskom Turecku alebo na poslanie posil na Kaukaz.

Vojna Nemcov proti Francúzom a Angličanom.

Nemci začali dobíjať Düнкirchen.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostiach bojišťa proti Francúzom a Angličanom 30 apríla vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Na morskom pobreží nepriateľskí letúni vyvinuli živú činnosť. Bomby letúňov v Ostende len v domoch narobili značnú škodu. Pevnosť Düнкirchen včera vzali sme pod delostreleckú palbu.

Vo Flandrii deň minul bez zvláštnej udalosti. V noci nepriateľ medzi Steenstráte a Het Sas-om útočil. Bitka ešte trvá. Na západnom brehu kanála v blízkosti obcí Steenstrate a Het Sas sme vybudovali predmostia a pevne ich držíme. Od kanála na východ, severne od Yperna Zuávi a Turkomani pokúsili sa útočiť proti nášmu pravému krídlu; útok sa v našej palbe rozpadol.

V Champagne od Le Mesnila na sever Francúzi nič neboli vstave zpätzaujať z posície, ktorú sme im predvečerom vzali. Skupinu pevností v dĺžke tisíc metrov a v šírke tristo metrov v celom objeme sme predstavili a držíme ju

V Argonnách naše čaty od Le Four de Paris na sever útokom zaujaly jednu nepriateľskú streleckú zákopu, zajaly jedného dôstojníka, 30 chlapov a zaujaté územie aj voči viacnásobnému protiútoku nepriateľa podržaly. Pri Cornay, na východnom kraji Argonn jedno nepriateľské lietadlo spadlo. Jeho cestovatelia zomreli.

Medzi riekami Maas a Mosel Francúzi včera na posície, ktoré sme zaujali na výšinách pri Maase, bezvýsledne útočili. Aj od Flirey na sever za veľkých ztrát nepriateľa zmazil sa jeden francúzsky útok. V bojoch svedených od 24. do 28. apríla na výšinách pri Maase Francúzi len v zajatcoch utratili 43 dôstojníkov, medzi nimi 3 veliteľov plukov a v okrúhloj počte 4000 vojakov.

Na pevnosť Harwich na východnom brehu Anglicka hodili sme bomby.

Dovážanie anglických čiat do Flandrie.

Amsterdam, 1. mája. «Manchester Guardian» prináša list anglického brigádnika Westroopa, z ktorého vysvitá, že zastavenia plavby medzi Anglickom a Hollandskom vskutku súvisí s prevázaním nových anglických čiat na kontingent. Dľa listu len z Manchesteru 24 bataillonov, teda 28.000 ľudí odviezli do Flandrie.

Uspechy Nemcov.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostiach bo-

Medzi stromami skrývajúci sa Rus.

jišťa proti Francúzom a Angličanom 1. mája vydal nasledovnú úradnú zprávu :

Zo západného brehu kanála včera oznámené boje od Yperna na severozápad skončily sa s nezdarom nepriateľa, ktorý utrpel veľmi ťažké ztraty. Od kanála na východ, od Yperna na sever nepriateľ viackrát nezdarne dral sa napred. Pevnosť Dünkirchen aj ďalej držíme pod delostreleckou palbou.

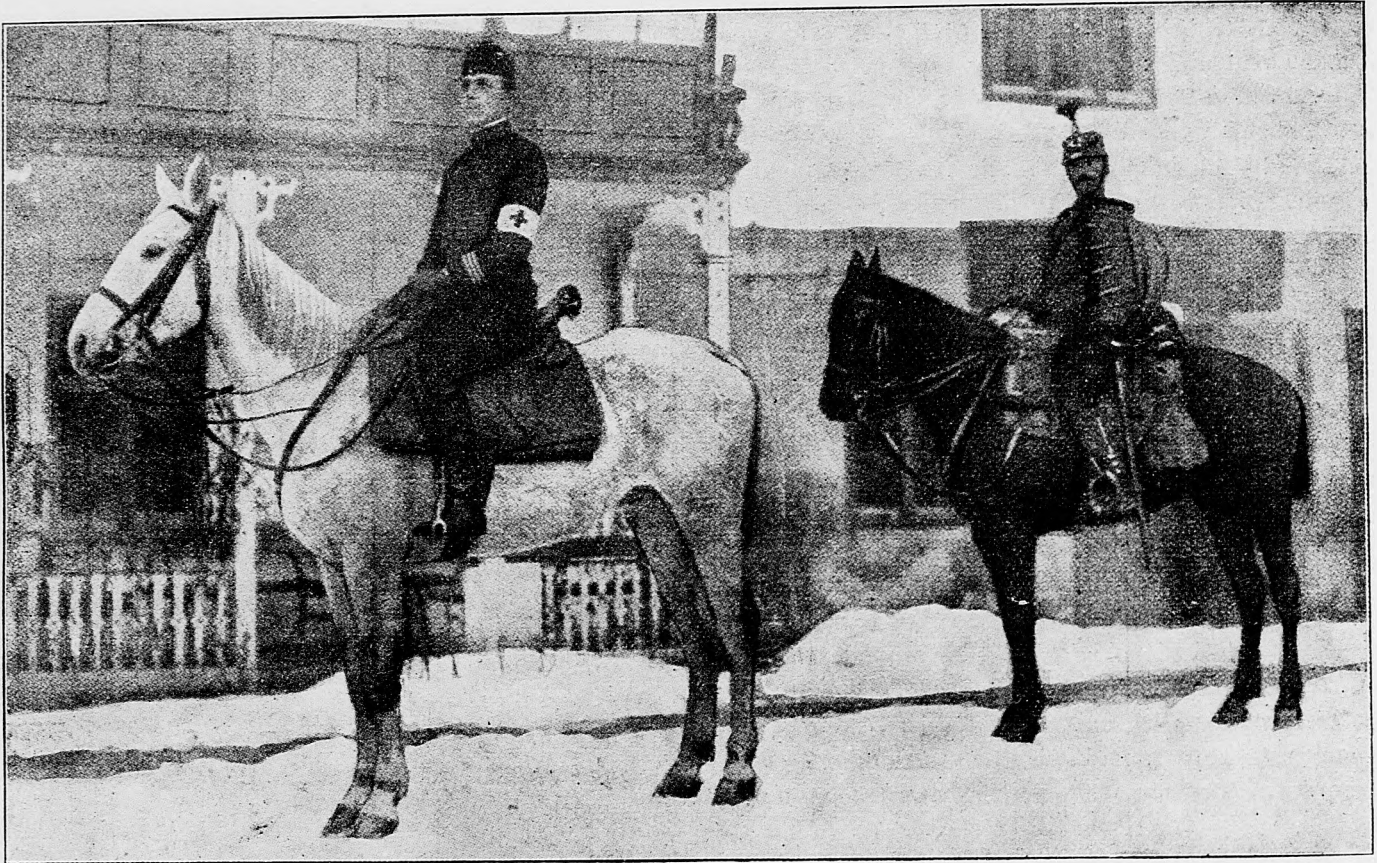
Medzi riekami Maas a Mosel ku boju pechoty prišlo len na okolí Ailly a Apremonte. Všetky útoky Francúzov za ich ťažkých ztrát sa zmazaly.

Dňa 29. apríla čo odpoveď ne to, že naši nepriatelia bombardovali obce za frontom, ktoré našim čatám

zapálujúce. O desať minút pozdejšie dva domy stály v plameni. Hasičia oheň horko-ťažko lokalizovali. Ľudský život bombám nepadol v obeť.

★

Tiež «Times» oznamuje z Bury St. Edmunds, že v noci okolo jednej hodiny nad mestom preletela jedna vzducholod. Ľudia počuli brčanie motora. O niekoľko minút z jedného obchodu vyšľahol plameň. O volačo neskôr druhá bomba trafila jednu maštal, ktorá sa tiež chytila. Zo vzducholode hodili ešte tri bomby. Prvé dve padly na dva domy, ktorých obyvatelia na krik vybehli a bomby poliali vodou, tak že sa staly neškodné, tretia bomba tiež nespôsobila škody.

Mattyasovszky, duchovný limanovských Broinských husárov, s jeho husárom.

slúžily za miesto oddychu, na Reims hodili sme niekoľko granátov. Ponevác nepriateľ veľmi dobre vie, že čo znamená toto naše pokračovanie, Reims by ľahko mohol ušetriť od bombardovania.

Včera nepriateľ utratil zase tri lietadlá. Jedon anglický lietací stroj od Thieltu na juhozápad sme sostrelili, pri Wieltje, od Yperna na severovýchod zapríčinili sme spadnutie jedného druhého lietadla a dostrieli sme ho. Tretie lietadlo z jedného roja nepriateľských lietadiel pri Niedersulzbachu, v Elsasku, prinútili sme sleteť.

Zepelinovské vzducholode nad Anglíkom.

Londýnsky «Times» oznamuje : V noci o 12. hod. 30 min. nad mestom Ipswich zjavila sa jedna nemecká vzducholod, z ktorej hodili 5 bomb. Z bomb dve byly

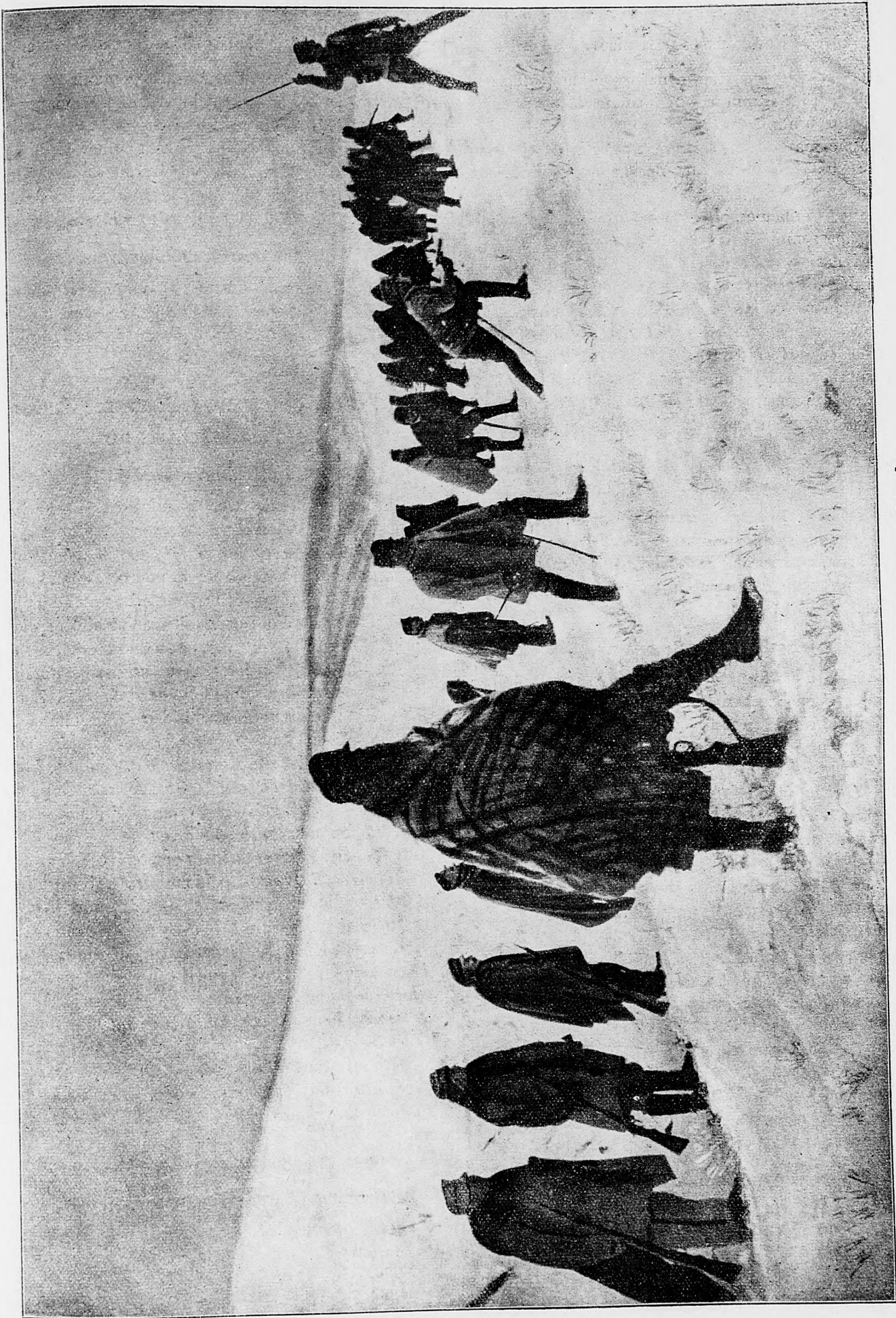
Veľký zdar Nemcov.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostach bojišťa proti Francúzom a Angličanom 4. mája. vydal nasledovnú úradnú zprávu :

Vo Flandrii v našich útokoch od severa a od východu s veľkým zdarom sme pokračovali. Dnes rano Zevenkote, Zonnebeke, Westhoek a hora Polygonneweld, ďalej Monne Boschen, všetko také obce, o ktoré sa od mesiacov viedol prudký boj, dostaly sa nám do rúk. Utahujúci sa nepriateľ stojí pod palbou od boka našich od Yperna na sever a na juh nachodiacich sa batterii.

V Argonnách Francúzi od Lo Four de Paris na sever marne sa pokúsili o zpätzaujatia jednej nami 1. mája zaujatej zákopy.

Medzi riekami Maas a Mosel delostrelecké boje i včera ďalej trvaly.

Našich čiat napredovanie v Karpátoch.

Novšie úspechy Nemcov.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostach bojišta proti Francúzom a Angličanom 5. mája vydal nasledovnú úradnú zprávu :

Angličania s veľmi ťažkými ztratami ďalej cúvajú smerom ku bezprostredne od Yperna na východ ležiacemu mostu.

Majer Vanheule, obec Eksternest, park kaštiela Herenthage a majer Hert Pappotje sme zaujali.

Medzi riekami Maas a Mosel opäť bola živšia činnosť. V Bois de Prêtre, od Pont á Moussona na severozápad Francúzi včera s veľkými vojenskými silami útočili. Útok, ačkoľvek ho predchádzaly dlho trvajúce delostrelecké prípravy, s ťažkou zratou nepriateľa rozpadol sa v našej palbe. Naproti tomu my v hore Ailly a od tejto na východ prešli sme do útoku, ktorý dobre pokročil. Tu sme dosiaľ 10 dôstojníkov a 750 chlapov zajali.

Francúzi utratili 30.000 dôstojníkov.

«Vossische Zeitung»-u oznamujú z Brüssela : Na základe hodnoverného spočítania ustálené je, že francúzska armáda utratila 30.000 dôstojníkov. Toľkýto je počet mŕtvých, ranených a zajatých francúzskych dôstojníkov.

Novšie zdary Nemcov.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostach bojišta proti Francúzom a Angličanom 6. mája vydal nasledovnú úradnú zprávu :

Takmer na celom fronte byly prudké delostrelecké boje.

Pri Yperne zaujatím majera Vanheule, práve tak, jako i pozdĺž železnice medzi Messinesom a Ypernom postúpili sme napred, pár sto ľudí sme zajali a 15 strojových pušiek sme ukoristili.

Na lesnatom, od Combresu na západ ležiacom vidieku z príležitosti jedného napredovania 4 francúzski dôstojníci, 135 hláv mužstva, štyri strojové pušky a jeden prístroj na hádzanie bomb ostal nám v rukách.

Náš včerajší útok v hore Ailly skončil sa so želaným zdarom. Nepriateľa sme vybili z jeho posícií. Vyše 2000 Francúzov, medzi nimi 21 dôstojníkov, ďalej 2 kanóny, jako i viac strojových pušiek a prístrojov na hádzanie bomb bolo našou korisťou. Aj krvavé ztraty Francúzov byly veľmi ťažké.

Od Flirey na sever a pri Croix des Carnese nepriateľ útočil a od prv spomenutej obce na sever vnikol do jednej našej zákopy. O jeden malý kus ešte bojujeme. Na všetkých ostatných miestach sme Francúzov odbili.

Vo Vogézoch napredovanie nepriateľa proti jednej našej, od Steinbrückeru na sever ležiacej posícií sme odrazili.

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy !

Ťažké polozenie Angličanov pri Yperne.

Bern, 7. mája. Herman Stegemann v časopise «Bund» dáva výraz tej svojej mienke, že napred prenesenie útoku Nemcov po čiaru St. Julien—Zonnebecke veľmi ohrozuje obránenie Yperna. Nedá sa ani len predstaviť, že ako sa Angličania chcú vyslobodiť z tohto polozenia, lebo nielen ich posície, lež i celé ich zadné spojenie ťažko trpi od palby delostrelectva.

Bombardovanie Dünkirchena.

Genf, 7. mája. Časopis «Tribuna» oznamuje z Havre : Bombardovanie Dünkirchena sa opakuje. Takmer každý deň granáty padajú do mesta. Dosiaľ pochovaly štyristo mŕtvých.

Vojna Turecka proti Rusom, Francúzom a Angličanom.

Turecká úradná zpráva.

Hlavný válečný stán turecký 30. apríla vydal nasledovnú úradnú zprávu :

Nepriateľa, ktorý na okolí Kum Kalehu bol vysadol na breh, čo sa ako usiloval pod ochranou kanónov svojich lodí udržať sa na brehu, celkom sme odohnali. Na anatolskom brehu Dardanell viac už niet nepriateľa. Nepriateľské vojenské sily, ktoré ostaly na európskom pobreží, tvrdošijne sa usilovaly udržať sa pod ochranou palby svojich válečných lodí. Z ostatných častí polostrova nepriateľa sme odohnali.

Palba našich batterií včera porúchala francúzsky pancierový križiak. «Jeanne d'Arc», na palube ktorého vypukol oheň, následkom čoho križiak späť sa ponáhlal ku Tanedosu. Pri vchode do morskej užiny potopili sme jeden anglický torpedoborec.

Podujatie, o ktoré sa 16 pancierových lodí a viac torpedoborcov 27. apríla pokúsilo proti našim ku morskej užine napred potisknutým batteriam, skončilo sa nasledovne : Na turecké batterie a na šiance tureckej pechoty do večera vystrelených mnoho tisíc nábojov poranilo len so pár tureckých vojakov. Dve dopravné lode pred Sedil Bahrom turecké výstrely viackrát trafily. Jedna sa naskutku prevrátila. Viac člnov a lodiek, ktoré byly plné vojakmi a viac šlepových lodí sme potopili. Pancierové lode «Majestic» a «Triumph» poškodené utiahly sa z línaje boja. Nepriateľská flotta od dvoch dní nepokúsila sa o útok proti morským užinám.

Z ostatných bojišť niet čo dôležitého oznámiť.

Porúchané nepriateľské válečné lode.

Zpráva hlavného válečného stánu tureckého spomína porúchanie troch nepriateľských válečných lodí. Tieto lode sú :

Francúzsky obrnený križiak «Jeanne d'Arc». Bol stavaný r. 1899. Obsahuje 11.300 tún. Za hodinu prekoná cestu 21.9 morských míľ. Sú na ňom dva 19.4centi-

metrové, štrnásť 14centimetrových a šesťnásť 47centimetrových kanónov. Križiak má 6 komínov.

Anglická pancierová radová loď «Majestic». Bola stavaná r. 1901. Obsahuje 14.200 tún a za hodinu prekoná cestu 20 morských míľ. Sú na nej štyri 305centimetrové, dvanásť 15centimetrových, desať 76centimetrových a dva 47centimetrové kanóny.

Anglická radová loď «Triumph». Bola stavaná r. 1903. Obsahuje 12.000 tún a za hodinu prekoná cestu 20 morských míľ. Sú na nej štyri 254centimetrové, štrnásť 19centimetrových, štrnásť 76centimetrových a štyri 57 centimerové kanóny.

Od nepriateľa očistené pobrežie Dardanell.

Athény, 3. mája. Z Mitilény oznamujú : Francúzske čaty, ktoré na Asiatickej strane vysadly na breh Dardanell, po dvojdňových ťažkých bojoch utiahly sa na pobrežie, kde vysadly na loď a vzdialily sa, keď pri Seddil Bahre anglické vojenské sily vysadily na breh.

Touto správou z miesta antantu blízkeho potvrdzujú tú tureckú zpravu, že Turci pobrežie Malej Asie očistili od Francúzov.

Dľa najnovšej mitilénskej zprávy na tomto vidieku zničené štyri battaillony pozostávaly z anglického vojska, ktoré dľa tureckých úradných zprav vohnali do mora, kde zahynuly.

Z právodajcovia v Milane vychodiacich časopisov oznamujú, že spojené anglicko-francúzske čaty začaly sa ťahať na ostrovy v Egejskom mori. Spojenci na seľeji čiare utrpeli úplnú porážku. Len do prístavu sstrova Tenedos dovliekli minulý pondelok 2 a minulú otredu tri ťažko porúchané válečné lode.

Turecké úradná zpráva.

Hlavný válečný stán turecký 3. mája vydal nasledovnú úradnú zpravu :

Pri Ari Burnu stojací nepriateľ, aby stupňoval slobodu svojho pohybovania sa, dnes s ľavým krídlom novšie sa pokúsil o napredovanie, ale naším protiútokom vtiskli sme ho do, vysokými bralastými múrami ohradenej doliny a späť sme ho potiskli ku brehu mora, medzi čím ho stihly veľké ztraty.

Práve vtedy palba nášho delostrelectva podpálila jednu nepriateľskú dopravnú loď. Ostatné dopravné lode, ktoré stály v blízkosti brehu, rýchle sa vzdialily. Včera pancierový križiak «Agamemnon», keď chcel bombardovať Bulair, trafily naše štyri výstrely. «Agamemnon» utiahol sa bez toho, žeby bol mohol pokračovať v palbe.

Medzi našimi žandarmi a siedmymi anglickými námorníckymi vojakmi, ktorých jedna nepriateľská podmorská loď v blízkosti Bodrumu na jednom ostrove Egejského mora vyložila na breh, povstala srážka, v ktorej všetkých sedem anglických námorníckych vojakov, ktorých viedol jeden dostojník, padlo.

Na ostatných bojištách nestalo sa nič významného.

Porážka spojenekých anglických a francúzskych čiat.

Hlavný válečný stán turecký 4. mája vydal nasledovnú úradnú zpravu :

Nepriateľ, aby ztraty na okolí Ari Burnu stojaceho ľavého krídla vyrovnal a aby ťarchu položenia premohol, dnes rano pod ochranou flotty pri Kabatepe čaty proboval vyložiť na breh, od Ari Burnu na juh. Tieto čaty však sme späť zahnali na ich lode.

Minulej noci naše čaty, ačkoľvek nepriateľská flotta z troch strán pálila, napadly Sedil Bahr a nepriateľa z jeho zašiancovaných posícií vybili. Na úsvite, čaty nepriateľa, stála prudká palba jeho flotty zachránila od toho nebezpečia, aby byly vohnaté do mora. Z tejto príležitosti ukoristili sme tri úplne neporúchané strojové pušky so strelivom a v dnešnom boji sme ich už i upotrebili.

Dnes predpoludním ruská flotta za polhodiny bezvýsledne bombardovala nebránenú dedinu Ighno Adama a potom sa späť zvrtila.

Z ostatných bojišt niet čo oznámiť.

Srážka pri Suezskom priplave.

Londýnska Reuterova agencia oznamuje : Tlačová kancelária sdeľuje, že pri Suezskom kanáli bola menšia srážka medzi jednou malou tureckou čatou a anglickou jazdou. Anglická jazda zajala niekoľko Turkov.

Zlé polozenie spojencov sa nezmenilo.

Hlavný válečný stán turecký 5. mája vydal nasledovnú úradnú zpravu :

Na fronte Dardanell zlé polozenie spojencov sa nezmenilo. Na ostatných bojištách významnej udalosti sa nestalo.

Turci potopili tri anglické parolode.

Londýn, 7. mája. «Courant» oznamuje z anglického prameňa, že Turci anglické parolode «Assiouth», «Billiter» a «Cita of Chios» v prístave Smyrny potopili.

Vojna na mori.

Hrdinský skutok našej podmorskej lode «U 5».

Stefaniho agencia oznamuje zo Syrakuz : V piatok popoludní o 5. hod. prišla sem námornícka dopravná parolod «Eritrea», na palube ktorej bolo 110 zachránencov potopeného francúzskeho križiaka «Léon Gambetta», medzi nimi deväť poddôstojníkov. Zachránenci sa dobre cítia.

Zo Syrakuz oznamujú, že ta prišlých zachránencov križiaka «Léon Gambetta» umiestnili v kasárňach, troch ranených ale zaviezli do nemocnice.

Ako zahynul francúzsky križiak?

Viedeň, 1. mája. Zpravodajca «Deutschnationale Korrespondenz» sdeľuje zpravu o potopení francúzskeho križiaka «Léon Gambetta» na základe sdelenia poru-

čika radovej lode Trappa, ktorý je veliteľom našej podmorskej lode «U 5.» Križiak «Léon Gambetta» asi o polnoci zjavil sa pred nami na 20 míľ juhovýchodne od predhoria Santa Maria di Leuca. Križiak nebol osvetlený. Podmorská loď z diaľky asi päťsto metrov vystrelila torpeda do ľavého boku križiaka, potom druhé torpeda do predných komínov. Obidve torpeda trafily. O päť minút nato Trapp zbadal, že na nepriateľský križiak viac torpedov netreba vystreliť. O osem minút po vystrelení druhého torpeda francúzska válečná loď zmizla vo vlnách. Francúzi za niekoľko minút spustili päť ochranných člnov. Trapp ku najväčšiemu svojmu poľutovaniu, v záujme bezpečnosti svojej lode nemohol pomáhať v ochranných prácach, ale mohol predpokladať, že v piatich člnoch umiestnenému mužstvu podarí sa zachrániť sa a to tým viac, lebo more bolo celkom pokojné. Trapp držanie sa mužstva podmorskej lode «U 5» vyhlasuje za obdivuhodné.

Nebezpečie anglických brehov.

Reuterova agencia oznamuje: Jedna nemecká vzducholôň preletela nad Bury St. Edmunds a hodila viac bomb. Tri domy sa chytili plameňom.

Jedna vzducholôň, alebo lietadlo — ako z Londýna oznamujú — hodila v piatok bombu na Ipswich a Whilten. Tri domy vyšly na zkažu.

Zpomedzi mnohých bomb, ktoré nepriateľský letúň hodil na Ipswich, jedna bomba padla na taký dom, v ktorom bývala trojčlenová familia. Dom a dve susedné bočné budovy sa chytily a zhorely. V Bury St. Edmunds tiež tri domy sa chytily.

★

(Mestá Ipswich a Whilten ležia na východnom pobreží Anglicka, oproti Holandsku, nad Harwichom. Bury St. Edmunds leží od týchto miest na severozápad, od morského pobrežia na 60 kilometrov.)

Angličania zavreli kanál La-Manche.

Kopenhága, 3. mája. Zpravodajca časopisu «Berlingske Tidende» sdeľuje chýr holandských časopisov, že Angličania kanál La-Manche od majáka Galopper Sanditteibank na východ zavreli a lode od Severného mora len na západ od majáka môžu vplávať do kanála. Zpravodajca poznamenáva, že i on má príčinu uveriť pravdivosť tohoto chýru.

Nemecký križiak bombardoval ruské opevnenie.

Kopenhága, 3. mája. Z Libaua oznamujú, že v posledné dni pri polangenskom ruskom pobreží bolo vidieť viac nemeckých válečných lodí a jeden malý nemecký križiak v blízkosti Polangena bombardoval opevnenia. Ponevác ruské čaty nematy väčších kanónov, nemohly účinnive odpovedať na palbu nemeckého križiaka, ktorá porúchala viac majerov. Nemecké križiaky iste necheely dostrieľať so pár rybárskych dedín, lež chcely porúchať opevnenia Polangena. Tak sa zdá, že sa na čiare Memel—Polangen vyvinú väčšie

akcie, v ktorých aj nemecká východno-morská flotta bude hrať značný zástoj.

Bitka na Severnom mori.

Berlin, 4. mája. Úradne oznamujú: Dňa 1. mája popoludní jedna nemecká podmorská loď pri majáku Galloper výstrelom torpeda potopila anglický torpedoborec «Recruit». V ten istý deň v blízkosti majáka Noordhinder vzkrsla bitka medzi dvoma nemeckými strážnymi loďami a niekoľkými ozbrojenými anglickými rybárskymi parolodami, behom ktorej jedna anglická rybárska parolôň zahynula. Do bitky zamiešala sa i jedna divisia anglických torpedoborcov a bitka skončila sa so zahynutím našich strážnych lodí. Dľa zprávy anglickej admirality mužstvo zväčša sa zachránilo.

Londýn, 4. mája. Admiralita oznamuje: Rybársku parolôň «Columbia» napadly dve nemecké torpedové lode a strieľaly do nej torpedá. Z mužstva jeden človek sa zachránil. Torpedové lode začala prenasledovať jedna divisia anglických torpedoborcov, medzi nimi lode «La Forey», «Leonidas», «Lowford» a «Lark». Dve nemecké torpedové lode po jedn hodinovej bonbe potopily. Anglické lode nemaly ztraty. Dvoch nemeckých dôstojníkov a 44 matrózov zachránili z vody a zajali.

Potopená anglická podmorská loď.

Berlinská Wolffova agencia oznamuje 4. mája: Jedna nemecká námornícka vzducholôň na Severnom mori pustila sa do boja s viacerými anglickými podmorskými loďami, na podmorské lode hodila pomby a jednu z nich potopila. Podmorské lode z kanónov strieľaly na vzducholôň, ale ju netrafily. Vducholôň sa nepoškodená vrátila nazpät.

von Behncke,

námestník šéfa generálneho námorníckeho štábu.

Činnosť nemeckých podmorských lodí.

Londýnska Reuterova agencia oznamuje: Rybársku parolôň «Lily Dale» v blízkosti Tyne jedna nemecká podmorská loď potopila. Mužstvo zachránili. Uhlie vezúcu loď «Mobile» pri Hebridách jedna nemecká podmorská loď tiež potopila. Mužstvo zaviezli do Stornowagu.

Londýn, 5. mája. Rybárska parolôň «Barbados», ktorá sa pri belgickom pobreží srazila s jednou nemeckou podmorskou loďou, doplávala do Yarmouthu. Kapitáň bol ranený. Rybárska parolôň priviezla 17 zachránencov torpedami dostrieľanej rybárskej parolode «Columbia». Mužstvo torpedami dostrieľaného parníka «Europa» zachránilo sa na jednom malom člku. Podmorská loď zprvu bez zdaru bombardovala parník, jako aj jednu rybársku parolôň z Lowestoftu, ktorá mužstvo ztroskotanej lode vzala na svoju palubu. Tri výstrely spadly vedľa rybárskej parolode. Pozdejšie podmorská loď parník «Europa» potopila.

Londýn, 6. mája. (Reuterova agencia.) Nemecké

podmorské lode na Severnom mori najnovšie potopily rybárske parolode «Hektor», «Progress», «Rudby», «Cobuet» a «Bobwhite».

Mužstvo rybárskych parníkov «Volante», «Hero» a «Northward» v utorok večer prišlo do Hullu a rozpovedalo, že ich lode 3. mája jedna nemecká podmorská loď vyhodila do povetria.

Londýn, 6. mája. Anlickú rybársku parolod «Cruiser» jedna nemecká podmorská loď dostriela torpedom. Z mužstva parolode štyria zahynuli, ostatní chceli sa zachrániť na člku. Člnok sa prevrhol, ale tých, ktorí sedeli na ňom, zachránili a zaviezli do Aberdeenu.

Londýn, 6. mája. Parolod «Minterne» 4. mája rano v blízkosti ostrovov Scilly bez predbežného upozornenia výstrelom torpeda potopili. Mužstvo vysadlo na malé člny a vo veľkom víchre celý deň blúdilo po mori, kým ho konečne zachránili.

Potopené lode.

Londýn, 7. mája. Dľa telegrammov, ktoré dochodia z Westrartlepoolu, rybársku parolod «Stratton» na Severnom mori jedna nemecká podmorská loď strelbou z kanónov potopila.

Kopnhága, 7. mája. Dľa sem prišlých zprávan parolod «Cathey» v stredu večer utonula. Ešte sa nepodarilo zistiť, či loď narazila na mínu alebo či vystrelili na ňu torpeda. Mužstvo zachránili a v Ramsgate vyložili na breh. Kde sa stalo nešťastie, nevedia.

Zničenie najväčšej lode sveta.

Lusitánia, Cunard Line spoločnosti najväčšia pre-mávková loď sveta, 8. mája popoludní pri Queenstowne trafená torpedom nemeckej podmorskej lode, utonula po 20 minútach. Na lodi nachodilo sa 1500 cestovateľov, z ktorých udajne oratovali 636. Medzi zahynutými má byť aj mnohonásobný millionár Alfred Vanderbilt.

Z válečnej snemovne.

O snemovom zasadnutí krajinských vyslancov novšie víťazstvo nad Rusmi dobité v Haliči ministerpredseda 6. mája oznámil nasledovne:

Ct. snem! (Čujme! Čujme!) Prosím o láskavé dovoľenie ct. snemu, aby som mohol sdeliť chýr, ktorý som posledne dostal s bojišta. (Čujme! Čujme!) Ct. snem! Cúvajúce ruské armády tam, kde sú ešte vstave vyvinúť odpor, veľmi napínajú sily, aby zadržaly naše napredovanie. Napriek tomuto *toto napredovanie rýchle postupuje napred.* (Živé éljenovanie.) Práve krídlo západno-haličskej armády prišlo už do Jasla a do Dukly. (Dlhotrvajúce živé éljenovanie a potlesky na všetkých stranách snemu) následkom čoho *značná časť v Karpátoch stojacích ruských síl dostala sa do kritického položenia.* (Dlhé éljenovanie a potlesk.) Počet dosiaľ spočítaných zajatcov prevyšuje 50.000 hláv. (Všeobecné živé éljenovanie a potlesk) a pod vedením generála

Ratku Dimitrieva stojacu ruskú armádu možno považovať asi za zničenú. (Dlhotrvajúce všeobecné živé éljenovanie a potlesk.)

Snemovňa veľmožov 6. mája popoludní vydržovala zasadnutie, aby vybavila v snemovni vyslancov posledné odhlasované návrhy. Predseda barón Samuel Jósika vzletnými slovami zmienil sa o skvelom víťazstve spojenských čiat v západnej Haliči a na jeho návrh uzavreli, že snemovňa veľmožov jeho veličenstva kráľa a hlavného veliteľa armády arciknieža Fridricha z tejto príležitosti veľkým telegrammom pozdraví.

Debatta bola len pri návrhu o predĺžení mandátov snemových vyslancov.

Viktor *Concha* prijíma návrh, ale nemôže mlčaním pominúť svoje ústanovprávné obavy.

Kardinál knieža-primas Ján *Csernoch* prijíma návrh, lebo teraz, počas vojny nemožno previesť všeobecné volby snemových vyslancov. A to tým menej, lebo všeobecné volby boli by spojené s veľkým rozčúlením. O volby, ktoré medzi časom boli prevedené, voličia sa veľmi neinteresovali a volby všade boli jednohlasné. S návrhom možno sa uspokojiť, lebo najlepšie zodpovedá položeniu a potrebe. (Živý súhlas.)

Snemovňa veľmožov návrh bez zmeny prijala. Potom bez debatty prijali na stoličné volby potahujúci sa návrh zákona, jako i v snemovni vyslancov posledné prijaté návrhy a zprávy.

Po uhodnovernení zápisnice zasadnutie sa skončilo.

Ročná zpráva spišsko-sobotskej filiálky Červeného Kríža.

Spišsko-sobotská filiálka Červeného Kríža na čas vojny 330 posteľmi zariadila nemocnice v piatich mestách, a síce: v Popráde so 75, vo Felkej s 50, v Matejovciach s 80, v Stráži s 25 a v Spišskej Sobote so 100 posteľmi a vycvičila 78 dobrovoľných opatrovníčiek. Prví ranení, počtom 133, došli v septembri, ktorí umiestnení boli zpolovice v Popráde a z polovice v Spišskej Sobote. Druhý raz došlo 259 ranených, z tých dostalo sa do Poprádu 67, do Felkej 43, do Matejoviec 73, do Stráže 20, do Spišskej Soboty 50. Do konca Decembra v tých piatich mestách opatrovali 675 chorých a ranených vojakov, a síce v Popráde 178, vo Felkej 43, v Stráži 20, v Spišskej Sobote 375; z tých zomrelo 11 vojakov, ktorých pochovali v spišsko-sobotskom cintoríne jedného pri druhom. Na Vianoce vo všetkých nemocniciach filiálky opatrovaní vojaci, obdarovaní boli teplým spodným rúchom, cigarettami, cigarami a pečivom. Filiálka pre vojakov na bojišti ako vianočný dar poslala 300 korún hotových peňazí, 105 nábrušníkov, 140 párov zápästkov, 14 párov štrimfiel, 100 teplých čapíc, 42 nákolenníkov, 108 párov kapev. Stredisko budapeštanskeho Červeného Kríža podporovalo filiálku s 1200 a stolica s 300 korunami.

Minuloročný príjem filiálky obnášal 31.418 korún a výdavok 30.908 korún. Majetok filiálky obnáša 131

tisíc 578 korún. Tatranský špitál filiálky predstavuje hodnotu 76.370 kor. Základiny obnášaly 56.208 korún. V nemocnici filiálky minulého roku opatrovali 320 civilných a 375 vojenských osôb, spolu 695 chorých a ranených (roku 1913. len 317 chorých). Zpomedi nemocných bolo 582 mužského a 115 ženského pohlavia. Dľa viery, bolo rímsko katolíkov 342, evanjelikov 112, gr.-náboženstva nesjednotených 108, gr.-katolíkov 68, kalvínov 28, unitári boli štyria a židia tiež štyria. Za 375 nemocných platila vojenská pokladnica, za 123 nemocných nemocničná kassa a za 32 nemocných príbuzní. Z opatrovničných peňazí došlo 26.831 korún, kým výdavky obnášaly 30.908 korún, ostatné doložila filiálka, pri vojakoch doložila na jeden deň po 58 halieroch. Na vnútorné nemoce trpelo 221 mužských a 29 ženských, na poranenia 200 mužských a 29 ženských. Operácií previedli 89. Nemocných na oči bolo 32. Na nákazlivú nemoc trpelo 19, zpomedi tých 11 na týfus. Grófka Alexandrová Teleki filiálke na zadováženie Röntgenového stroju dala 3000 korún. Počet údov obnáša 342.

Pre uhorských zmrzačených vojakov oduševnené panie v Spišskej Sobote v posledné dni sossbieraly 382 kor. 50 hal. a v Stráži 64 kor. 64 halierov.

Podtatrančan.

CHYRNÍK.

Načo sa obracajú katolícke kňazské majetky? Vesprimský kardinál-biskup, barón Karol Hornig pre vojakov oslepnutých vo vojne obetoval 5000 korún. — Temešvársky opát-kanonik dr. Jozef Grósz na válečné ciele Katolíckeho Karitásu obetoval 100 a k spomoženiu vojakov oslepnutých vo vojne 200 korún. Košický biskup dr. August Fischer Colbrie na vydanie protihovného letopisu pre vojakov dal 100 korún.

Na bojišti vyznačený sárišský kňaz. Rímsko-katolícky farár Zoltán Meyscheider, rezervný vojenský kňaz, na uznanie vytečných slúžieb preukázaných na bojišti, od jeho veličenstva kráľa zaslužný kríž dostal druhej triedy na bielo-červenej stúžke.

Vyznačený učiteľ. Štyridsaťtiročný direktor ľudových škôl v Hornej Štubni v stolici turčianskej, predseda Stoličného spolku učiteľov Jozef Mihályfi počas mobilisácie jako obecný vojak narukoval do Trenčína ku 15. pešiemu pluku landšturmu a ačkoľvek ho následkom jeho pokročilého veku posielali domov, nechcel ísť, lež dobrovoľne ostal pri pluku. Za krátky čas stal sa kaprálom, pozdejšie cugsfirerom a potom strážmajstrom. Od februára je na východnom bojišti v kompánii Auréla Ruttkayho, úradníka turč. sv. martinského daňového úradu, nadporučika landšturmu a tam Mihályfiho jeho veličenstvo kráľ vymenoval za poručika. Spomenutia zasluhuje, že 17ročný syn Jozefa Mihályfiho, štvrtoročný poslucháč učiteľskej prípravovne, nedávno narukoval jako jednoročný dobrovoľník a teraz je na bojišti strážmajstrom kadet-áspirantom VIII/a. marškompánie 15. honv. pešieho pluku.

Vyznačení dôstojníci. Árpád Csóka, titulárny plukovník spišsko-novovesského etapenbataillonu, od jeho veličenstva kráľa vyznačený bol vojenským zaslužným krížom III. triedy s válečnou ozdobou. — Julius Putsch zo Spišskej Novej Vsi, rezervný kapitán 66. pešieho pluku, za svoje hrdinské chovanie sa pred nepriateľom vyznačený bol vojenským zaslužným krížom III. triedy s válečnou ozdobou. To isté vyznačenie dostal i Iglovčan Emil Hegenbart, rezervný nadporučík 25. pešieho pluku, ktorý už padnul. — Ménhardskému rodákovi Desiderovi Gloserovi, rezervnému poručíkovi 4. pionierskeho bataillonu, za jeho výtečné služby pred nepriateľom vyslovené bolo najvyššie pochvalné uznanie.

Hrdinská smrť. Honvédsky zástavník Emil Retter, syn spišsko-novovesského mestského lesného radcu Fridricha Rettera, ktorý účasť vzal v mnohých slávnych bitkách, 20. apríla hrdinskou smrťou zomrel v obrane Karpátov. — Rezervný nadporučík Aladár Körtvélyessy zo Šáriša, ktorý sa napriek svojich 52 rokov sám pýtal na front, padnul.

Hrdina v spišsko-podhradskej nemocnici Milosrdných. Z Podhradia oznamujú: Do našej nemocnice Milosrdných dostal sa v tieto dni zaujímavý hrdina, Franc Lukács, strážmajster 67. pešieho pluku, ktorého prsia ozdobujú dve medaille, jedna malá strieborná medailla hrdinskosti a druhá veľká zlatá medailla hrdinskosti. Tento Franc Lukács je murárom v Spišskom Podhradí. Počas vypuknutia vojny narukoval ako rezervný firer. Prvý raz poranil ho šrapnel na ruke a na ramenách, jeho opravdivým hrdinským skutkom je ale to, že keď so svojimi siedmimi chlapmi bol na patrolle, zajal 180 Rusov s troma dôstojníkami. Je to taký výsledok, akým sa málokto môže chváliť. Na základe dvoch medailí hrdinskosti až do smrti dostane odmeny mesačne 37 korún 50 halierov.

Ľudová Banka Lubovenského Okolia koncom minulého roku mala vkladov 451.409 korún; minuloročný zisk obnášal 4892 korún; účastinári dostanú po 4% dividendy. Reservný fond teraz obnáša 3599 korún. Táto kresťanská banka, sídliača v Starej Lubovni, odporúča sa et. obecenstvu lubovenského okolia.

Zákon o rozprestretí vojenskej povinnosti. Z Viedne oznamujú, že ustanovenia o dočasnom rozprestretí vojenskej povinnosti na 18—50-ročných znejúceho zákona v oboch štátoch monarchie dnes, v utorok uvedú vo všeobecnú známosť. Ustanovenia nového zákona platné sú len na dobu terajšej vojny. Osemnásťročnú rekrútu sa len vtedy dostanú na front, keď všetky ostatné klassy už tam budú. Najmladších landšturmistov miešaná kommissia bude assentovať. Posledne utvorené kategorie landšturmu, vzhľadom na tie rezervy, ktoré monarchia má zvlášte následkom nariadenia novej assentírky 21—37-ročných landšturmistov, predbežne nebudú povolané k aktívnej službe. Vojenská zpráva oslobodením nevyhnutne potrebných síl bude o to stáť, aby poľné hospodárstvo, obchod, priemysel a baníctvo nebolo oslabené. Jeho veličenstvo

nariadil, aby v Rakúsku 31. júla r. 1914. nariadené povolanie landšturmu na čas terajšej vojny i na nové klasy landšturmu bolo rozprestreté.

V ruskom zajatí. Dr. Ján Záthureczky, rezervný hlavný lekár, zať turčiansko-sv.-martinského fiškála Matúša Dulu pri odovzdaní Przemyslu dostal sa do ruského zajatia. Telegraficky upovedomil svoju rodinu, že je v meste Ivanov-Voznesenk vo vladimirskej gubernii a že je zdravý. — Anton Hnilitschka, rezervný honvédske poručík, ktorý bol medzi hrdinskými obrancami Przemyslu, z Ruska telegrafoval, že je s viacerými dôstojníkmi zajatý v ruskom meste Simbirsk. — Oskar Porzolt, rezervný poručík, syn statkára a obchodníka Hermana Polláka v Turanoch v stolici turčianskej, z Ruska telegraficky upovedomil direkcii prešporskej kabelovej fabriky, ktorú bol úradníkom, že sa počas bojov v Karpátoch dostal do ruského zajatia.

Chýry zo Spiša. Spišsko-belanský válečný pomocný výbor k spomoženiu rodín narukovaných a k čiastočnému zaokrytiu opatrujúcich a zaopatrujúcich útrat v meste opatrovaných ranených sossbieral 1575 korún, k tomu obnosu prispeli Armin Gretzmacher a spišsko-belanská sporiteľňa účastinná spoločnosť so 100—100 korunami. Pre novovesský rezervný špitál tomašovský, okresný notár Ondrej Garzsik sossbieral tri vrecá zemiakov. — Minister vyučby na bežiaci školský rok udelil obecným priemyselno-učňovským školám: levoškej 800, lubickej 300, spišsko-podhradskej 1800 a gelnickej 500 korún štátnej podpory. — Spišsko-sobotská óvodáška Abžbeta Antal po šesťdňovom trápení 25. apríla v 25. roku života zomrela v Budapešti.

Chýry o zajatých v Przemyslu. Ján Mátyás, honvédske poručík, písal svojim z Kiewu, že je zdravý. — Béla Ujágh svojej sestre Elekovej Baresovej píše do Ondrišla: už jedenásť dní som na ceste do Ázie. —

Dr. Ján Palencsár, landšturmistický poručík, svojej rodine do Kézmárku z Kiewa písal, že ho vezú do Turkestánu; je chorý, lež nie ranený. S ním idú Sigismund Kornhauser, advokát Béla Weisz a Pavel Weber; s ním je i kézmársky stolársky tovaryš Vilhelm Krausz. Gustav Eichmüller, landšturmistický poručík 9. pluku, z Kiewa písal svojej matke do Spišskej Belej, že cestuje do Moskvy. — Dr. Béla Weisz, advokát kézmársky písal do Kézmárku, že už týždeň cestuje do Moskvy. — Dr. Robert Vaskó, landšturmistický poručík, advokát spišsko-podhradský svojej matke písal z Ruska, že je zdravý. — Ludvik Jaszovszky, úradník krompachskej fabriky na železo, svojej žene písal, že je zdravý a že už dva týždne sedí na železnici. — Ignác Zipser, honvédske landšturmistický nadporučík, svojim rodičom písal do Krompach, že mu nič nechýbí. — Eugen Fox, rezervný poručík, úradník Spišskej Úverkovej Banky, 14. apríla telegrafoval svojim z Ufy, že zdravý došiel tam. — Do ruského zajatia sa dostal v Przemyslu i Jozef Gzásó, šoffór osvieteného pána biskupa spišského.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Kreštana!»

Pri striekaní viniča svetlý liadok úplne nahradi

PEROCID

Vino dorábajúcim ústavom Colmári, cis. a kráľ ministerstvom orby, odbornými medzítkami cis. a kráľ viničného dozorstva v Görci, Spalate a Sv. Michale, ako aj cis. a kráľ viedeňským byliny skúmajúcim ústavom vyskúmaný a odporúčaný.

SCHWARZ A TAUBER

VELKOOBCHODNÍCI == NAGYKANIZSA.

Šijací stroj

Na pohodlné malé čiastočné splácanie predáva
FRANZ BAUMGARTEN
Budapest, VII., Rózsa-u. 27.
Telefon József 83—72.

Mnoho millionov

Ludí trpí na
otlaky,
bradavice
azatvrdnutie
kože,

kdežto «Riabalsam» za 3 dni bez boľastí a dôkladne vykorení ich môže, v protivnom páde peniaze vrátiť. Na tisíce listín uznania a podakovania.
Cena teglika 1 koruna, 3 tegliky 2.50 koruny.
Riaditeľ, Kassa, poštová fililáka 12/36.

Pýtajte si

zdarma a franko
mój hlavný ceník opatrený so 4000 vyobrazeniami hodín, zlatého a strieborného tovaru, hudobných nástrojov taktier tovaru z ocele a kože, ako aj rôznych toaletných a iných v domácnosti potrebných článkov, zbrane atď.

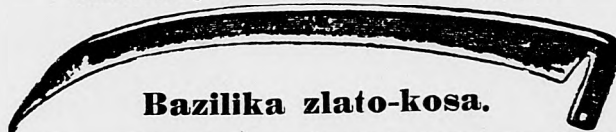
Prvá dielňa hodín Ján Konrad

c. a k. dvorný zásielca
Brnx číslo 717. (Čechy.)
Nicklové-Roskopf hodinky K 3.90; 4.20; 5.—
Strieborné hodinky K 8.40.
Nicklový budiček K 2.90.
Budiček s duplovaným zvonkom K 4.—

Zasielanie s poštovou dobierkou. Žiadne riziko.
Zámena povolená alebo návrat penazi.

51 rokov v obchode, vyzkúmane dobrá osada na kosa.

Nikto nikdy nemal lepšej kosa, ako je naša

Bazilika zlato-kosa.

Nesľubujeme nebo a zem, každému ale, kto s dôverou obráti sa ku nám, pošleme takú trvanlivú ostriu zlatú kosu, za ktorú nás požeňovať bude. Tieto kosa už od 50 rokov rozposielame najväčším pántvam a mnoho tisíc hospodárom. Zárukou dobre stojíme za každú kosu a nesodpovedné zamienime zdarma. — Cena jednej «Bazilika zlatej kosa» s poštovou dobierkou:

70	75	80	85	90	95	100	110 cm.

Cena 1 kosa	2.20	2.30	2.40	2.50	2.60	2.70	2.80	3.20 kor.

Cena 1 kosa Bazilika diamantovej osielky 1.50 kor. Takej nikdy nebolo. Zvláštne upozornenie pre sbierateľov kupcov na kosa. Pri kúpe 10 kusov kós 1 kus posielame zdarma. Pri kúpe 30 kusov, zdarma posielame 3 kusy alebo jeden výborný 6 výstr. revolver, alebo jeden opravde postriebrený metalový kríž. Prosíme na každý pád žiadať si náš veľký obrázkový ceník. Zdarma ho pošleme a každému spôsobíme s ním veľkú radosť. — K dostaniu v obchode: **Jozef Marosi a Syn.** Esztergom 15. číslo. 51 ročná osada na kosa a veľký obchodný dom.

Vyzvanie ku značeniu druhej uhorskej vojenskej požičky.

Do dlžky fahajúca sa vojna zapričiňuje, že ku neodolateľnému zakrytiu vojenských potriebnosti vypustená musí byť nová vojenská požička. Cieľom zakrytia týchto potriebnosti finančný minister ku verejnému značeniu a podpisovaniu vypúšťa prvej vojenskej požičky cenným papierom podobné 6 % v rentové obligácie a súčasne aj rentové obligácie 5 1/2 % donášajúce. Finančný minister teda aj prítomne bezprostredne obracia sa ku obecnstvu, ako to minule stalo sa aj v nemeckej ríši a summa zdvihnúť majúcej sa požičky ustálená bude dľa výsledku verejného značenia.

Značenie začne sa 12. mája a trvá záverečne do 26. mája b. r. Ako miesta ku značeniu slúžia všetky štátne kassy a berné úrady, sprostredkujúce miesta uh. kráľ. poštovej sporiteľne, hlavný ústav budapešianskej Rakúsko-Uhorskej banky, ako aj filiaľky tohoto ústavu, nachádzajúce sa na území krajín uhorskej koruny v Bosni a Hercegovine, takto na základe XXIII. zákonného článku r. 1898. založený Ústredný Krajinský Úverkový Spolok a nasledujúce ústavy:

Magyar Általános Hitelbank,
Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület,
Pesti Magyar Kereskedelmi Bank,
Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó Bank,
Angol-Osztrák Bank budapesti fióktelepe,
Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság,
Budapesti Takarékpénztár és Országos Zalogkölcson Részvénytársaság,
Budapest-Lipótvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság,
Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár,
El-6 Magyar Iparbank,
Hazai Bank Részvénytársaság,
«Hermes» Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaság,
Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet,
Magyar Agrár- és Járadekbank Részvénytársaság,
Magyar Általános Takarékpénztár Részvénytársaság,
Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság,
Magyar Földhitelintézet,
Magyar Jelzálog Hitelbank,
Magyar Kereskedelmi Hitelbank Részvénytársaság,
Magyar Országos Központi Takarékpénztár,
Magyar Takarékpénztárak Központi Jelzálogbankja mint részvénytársaság,
«Mercur» váltóüzlet részvénytársaság,
Nemzeti Takarékpénztár és Bank Részvénytársaság, a
Wiener Bank-Verein magyarországi fióktelepe, budapestanské ústavy, hlavnomestská a viedenské filiaľky tohoto ústavu ako aj
Első Horvát Takarékpénztár,
Horvát Általános Hitelbank Részvénytársaság,
Horvát Leszámitoló Bank a
Horvát-Szlavon Országos Jelzálogbank zagrebi intézetek, ďalej
Privilegirte Landesbank für Bosnien und Hercegovina a
Privilegirte Agrar- und Kommerzial-Bank für Bosnien und Hercegovina, ústavy sarajevské.

Konečne: okrem uvedených budapešianskych a záhrebských ústavov týmto poverené a uh. kráľ. ministrom potvrdené a na čele sídelnom mieste z pádu na pád verejnosti na známosť dané ústavy.

Značená cena vypustených 6% úrokov donášajúcich obligácií, po každých 100 korunách nominálnej hodnoty obnáša:

a) jestli pri značení složí sa celá značená summa 97 K. 50 hal.
b) jestli ale dakto pri značení použije niže udaný spôsob vyhodného splácania v čiastiach, značená cena ustálená je v 98. korunách.

Značená cena 5 1/2% úrokov donášajúcich obligácií po každých 100 korunách nominálnej hodnoty obnáša:

a) jestli pri značení vyplatiť sa celá značená summa 90 K. 80 hal.
b) jestli ale dakto pri značení použije výhodný spôsob splácania v čiastiach, cena ustálená je v 91 K. 20 halieroch.

Pri požičke 6% donášajúcej najmenšia summa ktorú značiť možno je 50 korun pri požičke ale 5 1/2% donášajúcej značiť možno najmenej 100 korun.

Od obligácií druhej vojenskej požičky 6% donášajúce úroky počnúc od 1. mája 1915. v pozatýmnych čiastiach vyplácajú sa každého 1. mája a 1. novembra. Prvý kupón obligácie teda vymenený bude 1. novembra. Od prvého mája b. r. do dňa značenia pripadajúce úroky ale značiteľ nemusí nahradiť.

Od obligácií 5 1/2% donášajúcich úroky v pozatýmnych polročných čiastiach počnúc od 1. júna 1915. vyplácajú sa každého 1. júna a decembra. Prvý kupón obligácie vypustený bude 1. decembra bežiaceho roku.

Na obligácie oboch typov pripadajúce summy vyplatiť treba na mieste značenia, na farchu značiteľa ale okrem značenej summy neslobodno pripísať ani bežné úroky ani iné patričnosti.

Jestli značená summa neprevyšuje 100 korun, vyplatiť treba celú značenú summu.

Pri značeníach 100 korun prevyšujúcich, použit možno výhodu splácania v čiastiach, pri značení 100% značenej summy ako poistenie treba složiť a síce pri kráľ. štátnych kassách a berúcich úradoch na sprostredkujúcich miestach poštovej sporiteľne, ako aj vo všetkých významnejších peňažných ústavoch krajiny. Čiastočné summy splácať treba v hotovosti alebo v takých cenných papieroch, ktoré patričný ústav za dobré uznáva. Výhodné čiastice splácať treba v nasledujúcom poriadku:

značenej summy	25%	najpozdnej do	8. júna 1915.
"	"	25 "	" " 18. " "
"	"	25 "	" " 28. " "
"	"	25 "	" " 8. júla 1915.

Po vyplatení celej summy miesto značenia složené poistenie priráta ku značenému obnosu alebo navráti.

Ku značeniu potrebné tlačivá na miestach značenia k dostaniu sú zdarma. Kde nielo takeho tlačiva, tam značenie aj v listoch možno previesť.

Pri vyplatení značeného obnosu značiteľ na mieste značenia dostane pokladničné uznania, ktoré na žiadosť stránky, od 14. júna 1915. vymeniť možno uh. kráľ. finančným ministerstvom vystávenými uznania. Pôžičku konečného vydania obligácií patrične potažne dočasného uznania ministerstvom vydaného, znamenajú na značné obligácie, v príhodnom čase obecnstvu na vedomie dano bude verejným ohlasom. Odvolanie konečných obligácií stáva sa na tom mieste, kde byly vydané pokladničné uznania alebo na žiadosť stránky dočasné uznania finančného ministerstva.

Pri 5 1/2% požičke vinkulovanie nemá miesta, obligácie druhej vojenskej požičky 6% donášajúce ale — práve tak ako obligácie prvej vojenskej požičky — i vinkulovane možno značiť a značiteľ ktorý obligácie vinkuluje a vinkuláciu behom päť a pol roka nevyppovie, má právo, v poslednom štrfroku 5 1/2 ročnej lehoty, najpozdnej do 1. novembra 1920. na obligácii zakladajúcu sa požiadavku vypovedať k vyplateniu v nominálnej hodno behom jedného roku rátajúc od dňa vypovedania. Uhorský kráľovský erár vypovedané obligácie povinný je v nominálnej hodnote vyplatiť najpozdnej do 1. novembra r. 1921. Vinkulovanie značiteľovi nezapričiňuje žiadne útraty.

Vinkulovanie má miesto len pri značených summách 1000 korun prevyšujúcich.

Uh. kráľ. finančné ministerium podržuje si právo, pri vypovedení tri mesiace prvej oznámenom, tak 6%, ako aj 5 1/2% požičku v nominálnej hodnote vyplatiť v celosti alebo čiastčne, lež tak, že vypovedenie 6% obligácií pred 1. májom 1921. a vypovedenie 5 1/2% obligácií pred 1. júnom 1925. nebude prevedené.

Ku vyplateniu značených obnosov, so zadržaním, lehoty vypovedania bez prekážky upotrebiť možno aj vklady, moratóriumu nepodrobené.

U ústavoch a iných obvodoch s vkladmi sa zaoberajúcich pred 1. augustom na vkladné knižky, alebo bežné účty vložené, ináč pod moratóriomom stojace obnosy, ku vyplateniu oboch značených obligácií upotrebené môžu byť po výšku 25% vlozenej istiny.

Ti, čo ku vyplateniu značených obligácií upotrebiť chcú vklady ináč moratóriumu podrobené, značenie previesť majú u tých ústavoch, alebo sprostredkovaním tých obvodov, u ktorých nachodia sa ich vklady.

Na vypustené obligácie a síce tak na slobodné, ako na vinkulované. Rakúsko-Uhorská banka a Uh. kráľ. vojenská požička poskytujúca kassa, dáva požičky po 75% nominálnej hodnoty, pri podržaní obligácií v ručnom zálohu a na úroky pri zmenkách zvyčajné. Táto výhoda ostáva v platnosti do 8. júla 1916. Spomenuté dva ústavy zarovnak na úroky pri zmenkách úradne zvyčajné poskytujú požičky na cenné papiere, ktoré v záloh vziať môžu, jestli požičaný obnos dokázane upotrebiť sa ku vyplateniu značených obligácií vojenskej požičky. Výhod ľavnejších úrokov takéto požičky aspoň do 8. júla 1916. účastné sú aj pri prolongovaní. Na požičky vyzdvižené behom vyš udanej lehoty ku splácaniu značených obligácií, keď si to stránka žiada, miesto úrokov pri zmenkách úradne zvyčajných do 8. júla 1916. určené sú 5% úroky.

Na žiadosť značiteľov, obligácie a kupóny rentovej požičky s vymenením kupónov poverené úradné miesta, budapešiansky hlavný ústav Rakúsko-Uhorskej banky ako aj jej filiaľky nachodia sa na území krajín Uhorskej koruny, Bosny a Hercegoviny do 30. júna 1916. opatrujú a spravujú zdarma.

Výhodné podmienky druhej vojenskej požičky, ako aj prajné polozenie peňažného tržišťa a nabliadnutie tej okolnosti, že čo možno v najväčšej miere súčasťenie sa pri značení tejto novej požičky podporuje nielen súkromné záujmy značiteľov, lež prispieva aj ku zveladeniu našich verejných hospodárskych pomerov a docieľi tak impozantne skvelých úspechov, ako značenie prvej vojenskej požičky Uhorska.